

8. За потреби результати моніторингу висвітлюються на семінарах, педагогічних радах або ж ураховуються у подальшому плануванні й програмуванні освітньої діяльності [4].

Отже, «якість освіти – це сукупність властивостей системи освітньої галузі, що відповідає сучасним вимогам педагогічної практики й спроможна задовольнити освітні потреби особистості, суспільства, держави» [2].

Список використаних джерел

1. Організація й управління навчально-виховним процесом у початковій школі: навчальний посібник. Ч.1 /уклад. В.І. Кобаль. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2015. – 140 с
2. Сутність адаптивної моделі управління початковою школою: з досвіду роботи // Розкажіть онуку. – 2011. – №7. – С.6-7.
3. Хлебніков Т.М. Управління навчальною діяльністю: навчально-методичний посібник /Т.М. Хлебнікова – Х.: Вид. група «Основа», 2013. – 224с.
4. Хроменкова А.Г., Рудь М.В.А. Управління якістю освітнього процесу в початковій школі [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.stattionline.org.ua/pedagog/104/18380-upravlinnya-yakisty-osvitnogo-procesu-v-pochatkovij-shkoli.html>

ГОРВАТ М.В.,
ЛАЦО Д.О.,

Мукачівський державний університет, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЛЮДИНИ В УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПОЗАУРОЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Соціально-економічні та політичні трансформації в Україні зумовлюють пошук шляхів підвищення ефективності морального виховання молоді. Адже загострення політичних, економічних суперечностей призвели до зміни життєвих цінностей та ідеалів, що виявляється у прояві лицемірства, цинізму та жорстокості у людських взаєминах.

За таких обставин особливої актуальності набуває проблема виховання в молодого покоління ціннісного ставлення до людини як моральної якості особистості, в основі якої лежить любов до оточуючих, яка виявляється у доброті, співчутті, співпереживанні, чуйності, турботі, наданні безкорисливої допомоги тим, хто її потребує.

У молодшому шкільному віці провідною діяльністю стає навчання. Дослідження І. Бега, Л. Божович, Є. Бутузової, Д. Ельконіна, О. Савченко, Є. Шовкомуд та ін. свідчать, що з навчальною діяльністю молодшого школяра пов'язаний новий стан дитини в суспільстві, оскільки розширюється коло її соціальних контактів, виникають нові потреби, що зумовлені подальшим поглибленням взаємовідносин з оточуючими людьми. В учня молодшого шкільного віку з'являються нові обов'язки, спричинені навчальною діяльністю, від якості їх виконання залежать місце молодшого школяра серед оточуючих людей, його відносини з ними.

На цьому віковому етапі в дитини формується ядро особистості (її моральний стержень, уявлення про себе та про інших), досвід моральної поведінки. Молодший школяр вчиться не лише виконувати вимоги дорослих, дитячого колективу, а й бере участь у житті класу, виборі доручень, справи, яка йому до душі. В учнів 1–4 класів формуються стійкі стереотипи моральної поведінки і діяльності [1, с. 136–137].

У молодшому шкільному віці відбувається інтенсивний розвиток другої сигнальної системи мовлення в аналізі й синтезі вражень від зовнішнього світу, утворення тимчасових нервових зв'язків, вироблення нових дій і операцій.

Ми підтримуємося до думки О. Савченко [2], яка виділяє в молодшому шкільному віці два мікроперіоди – 1 – 2-гі та 3 – 4-ті класи, – пояснюючи це близькістю першого з них до старшого дошкільного віку з ігровою мотивацією, що переважає, адаптацією до нових умов, потребою в підтримці дорослих і наближеністю другого до молодшого підліткового віку з притаманними йому труднощами росту, переживаннями кризи.

Аналіз досліджень І. Бежа, Р. Буре, В. Шутової дозволяє стверджувати, що учні шестирічного віку характеризуються імпульсивністю, активністю, підвищеною чуттєвістю, емоційністю. «Формування гуманних почуттів у дітей шестирічного віку випереджає знання ними норм гуманної поведінки». Однак «...підвищена емоційна збудливість, мізерний соціально-гуманний досвід не дозволяють шестирічним школярам бути стриманими, поступливими, уважними та турботливими стосовно оточуючих» [1, с. 70].

Аналіз наукової літератури свідчить, що молодший шкільний вік є сенситивним для виховання ціннісного ставлення до людини, оскільки для дітей цієї вікової категорії характерними є наступні особливості: висока чутливість нервової системи, формування стійких стереотипів моральної поведінки і діяльності, переважання емоційної сфери у сприйнятті оточуючих; інтерес до змісту моральних правил поведінки, до життя і діяльності дорослих; здатність емоційно відгукуватися на переживання інших людей, сприймати соціальні норми; здатність до емпатії та емоційної рефлексії, до виявлення власної позиції у ставленні до інших, світу. Основними потребами учнів молодшого шкільного віку є спілкування з іншими людьми, здатність до оцінки своїх дій та вчинків; виявлення власних позицій у ставленні до інших, до світу.

Однак учні молодшого шкільного віку мають обмежений моральний досвід, багато чого в їхній поведінці визначається наслідуванням. Отже, вказані факти підкреслюють необхідність виховної роботи з виховання ціннісного ставлення до людини в молодших школярів.

Незважаючи на сенситивність указанного вище віку щодо виховання ціннісного ставлення до людини, слід підкреслити, що досліджувані нами учні молодшого шкільного віку є вихованцями загальноосвітніх початкової школи.

Позаурочна діяльність у початковій школі – це організовані й цілеспрямовані заняття, які проводяться у вільний від навчального процесу час для розширення знань, умінь і навичок, розвитку самостійності, індивідуальних здібностей і нахилів учнів, а також їхніх інтересів і збагачення корисного відпочинку [3, с. 22].

Загальноосвітні школи мають певний потенціал щодо виховання ціннісного ставлення до людини в учнів молодшого шкільного віку.

По-перше, за рахунок позаурочного часу стає можливим більш тривале спілкування дітей з педагогом, завдяки чому з'являється можливість для створення доброзичливих емоційно-ціннісних відносин між молодшими школярами та педагогами; здійснення цілеспрямованої роботи з виховання в учнів ціннісного ставлення до людини; своєчасної діагностики і корекції вихованості в них цієї якості особистості.

По-друге, певні можливості щодо виховання ціннісного ставлення до людини в учнів молодшого шкільного віку має використання потенціалу навчальних предметів і позаурочної діяльності, які мають бути спрямовані не тільки на формування когнітивної складової ціннісного ставлення до людини, а й на створення простору щодо формування емоційно-ціннісної та поведінково-діяльнісної складових цього феномена в учнів початкових класів.

По-третє, потенціал позаурочної діяльності початкової школи щодо виховання ціннісного ставлення до людини в названого вище контингенту дітей передбачає широке використання інсценізацій, рольових ігор, виховуючих ситуацій, залучення учнів молодшого шкільного віку до різних видів емоційно-ціннісної діяльності, спрямованої на виявлення ціннісного ставлення до людини.

Отже, школи мають певні можливості для виховання ціннісного ставлення до людини в учнів молодшого шкільного віку.

Список використаних джерел

1. Бех І. Д. Виховання особистості : [підручник] / Іван Дмитрович Бех. – К. : Либідь, 2008. – 848 с.
2. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи: підручник [для студентів педагогічних факультетів]. / Олександра Яківна Савченко – К. : Абрис, 1997. – 416 с.
3. Кобзар Б. С. Специфіка позаурочної виховної роботи з учнями початкової школи для дітей-сиріт, та дітей, які залишилися без піклування батьків / Б. С. Кобзар, Є. П. Постовойтов. – К. : Стило, 1997. – 311 с.

ГОРВАТ А.К.,

ТЯГУР Л.М.,

Мукачівського державного університету, Україна

РОЛЬ МОТИВАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ПРОФЕСІЙНИМ РОЗВИТКОМ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Стрімкий розвиток сучасного суспільства, науково-технічний прогрес, викликають необхідність постійного оновлення знань педагогів. Підготовка та підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників розглядається як важлива передумова, що забезпечує проведення модернізації освіти на основі осмислення національного і зарубіжного досвіду [1].

Вагома роль в управлінні професійним розвитком педагогічних працівників надається мотивації. Мотивація – це рушійна сила, де у якості мотивів можуть

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>